

znání spravedlnosti. Dosažení práva, podpořeného spravedlností, jest reálným cílem odborového hnutí.

Dále poukázal přednášející na význam solidarity, která nezná egoismu jednotlivců a na význam koncentrace spolků, která jest nutným předpokladem úspěšného rozvoje odborového hnutí.

Ku konci zmínil se přednášející o tom, že pro organizace má být hlavní myšlenkou zájem odborový. Odborová organizace, podřízená zájmům stranicko-politickým, přestává být odborovou.

Dr. Jindřich.

Sjednocení bratislavských právníků. 13. březen 1924 byl opět den, kdy studentstvo bratislavské fakulty vzpomínalo nepříjemných událostí posledních dvou let studentského, spolkového života. Byl to den, kdy rozvášněné, snad nezdolným vlivem jistých činitelů zdánlivě utišené studentstvo zdejší fakulty, dodnes organizované ve dvou fakultních spolecích, podalo si ruce v později založeném čistě stavovském spolku p. p. »Právník«, k společné práci, k společnému cíli.

Průběh mimořádné valné hromady ze dne 13. března 1924, na které se sjednocení toto uskutečnilo, byl následující:

Po předběžných poradách výborů obou fakultních spolků, bylo o 20. hod. 30 min. zahájeno mimořádné valné shromáždění. Předseda kol. Jakubecy uvítal rektora p. prof. MUDru Kostlivého, zástupce prof. sboru dra Sommera, dra Laštovku, dra Hornu, dále shromážděné členstvo, již sjednocených spolků. Ve své řeči projevil radost nad zdarem jednání, načež předal slovo kol. Karvašovi, jako členu vyjednávací komise, který podal zprávu o průběhu celého vyjednávání. Důležitá je ona část jeho zprávy, kde dokumentoval upřímnou spoluúcast kol. spolků »Všehrd« v Praze a »Právník« v Brně na tomto stmelovacím díle.

Charakteristická byla řeč p. prof. dra Sommera, který svými, velmi působivými slovy vyzvedl a objevil onen bacil »dětské nemoci«, který v každých začátcích tak zhoubně působí a který téměř vždy podobným způsobem odstraňován býti musí. Upozorňujeme však, že tato »dětská choroba« se může vyskytnouti jen jednou — opakuje-li se něco obdobného, je to již svéhlavost, která musí býti léčena prostředky radikálnějšími. Řeč jeho byla odměněna dlouhotrvajícím potleskem.

Po zvolení 3členné komise, která byla pověřena převzetím majetku bývalého spolku čs. p. p., bylo mimořádné valné shromáždění o 23. hod. skončeno.

R. Pintera.

Reforma tiskového zákona, zájem o ni a kritika kruhů, jichž se dotýká. Vláda ohlásila nedávno osnovu zákona, kterým mají se urážky tiskové odejmouti porotám a přiděliti senátům sborových soudů I. instance. Ku kroku tomuto vedou asi též některé podivné výroky porot v posledních dobách, které vzbudily značný rozruch, jak to i ministr spravedlnosti uznal v odpovědi na jednu interpelaci. Nezpůsobnost porot rozhodovati v otázkách tiskových ukázala se na př. v brněnském procesu pražských bankéřů proti Lidovým Novinám; složité a subtilní otázky finančně-hospodářské, které by jistě byly tvrdým oříškem i pro zkušené soudce z povolání, musí zanechat v úplné bezradnosti porotce, kteří snad namnoze postrádají nutného základu — právnického vzdělání. A znám je i výrok čelného člena senátu N. S., že by »oběma rukama hlasoval pro návrh zrušující poroty vůbec«.

Než nechceme se na tomto místě zabývat meritem věci. Chceme jen čtenářstvu našemu ukázati, jaké — nu řekněme mírně — neujasněné názory mají ve věcech právních jisté stavovské organizace. Míníme tím projev Spolku českých žurnalistů, Čsl. obce novinářské, Jednoty čsl. novinářů a syndikátu denního tisku čsl., který otiskly některé pražské deníky 15. března. Projev se ostře staví proti zmíněnému návrhu osnovy zákona o odejmutí urážek tiskových porotám a pak obsahuje následující: »Protestujeme při tomto novém zasažení do svobody tisku, odvolávajice se na § 113. úst. listiny, kde vyslovena je zásada, že tisk je svobozen a může býti obmezen jen »podle zákona«; tím dojista míní se tiskový zákon celý a nikoliv novelisace několika jeho paragrafů, která ve skutečnosti není zákonem, nýbrž správním opatřením, ukládajícím tisku obmezení contra legem.«

Tak: předně ten nesporně originální výklad § 113. úst. listiny, že míní se jen »tiskový zákon celý«. Že by naň nikdy nepřišel právník, zatížený dlouhým studiem a stohem papírových vysvědčení! Také jsme pak dále nikdy nikde neslyšeli, že novellisace není »ve skutečnosti« zákonem, nýbrž správním opatřením contra legem. Nemůžeme přece na boдрém stylisátoru tohoto projevu žádati, aby věděl, co je to vlastně novellisace, novella, správní opatření a jiné juristicko-byrokratické vymyšlenosti, určené ku trápení a spletení dobrých, demokratických občanův.

Jistě mají novináři právo, v otázkách jich se týkajících pozvednouti svého hlasu, ale takovými argumenty věci své neposlouží. R.

LITERATURA.

Nástin súkromého práva platného na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi. — Podľa maďarského diela Dra K. Szladitsa zpracovali Dr. Vladimír Fajnor a Dr. Adolf Záturecký — Bratislava 1924. — Sešit 1. — 8° — Str. 256 — Kč 40.—. — Česká věda právnická ani před válkou neměla vlastním jazykem zpracován systém občanského práva. Měli jsme dokonale některé monografie (Randovy a j.), avšak úplného systému jsme neměli. Prof. Tilsch chystal se sice k dílu tomu, i slibný počátek učinil, avšak díla započatého nedokončil. Naše věda a praxe vystačila s pracemi německými; nikdo neměl silnější ambice, ne-li překonati, tož aspoň napodobiti systémy a komentáře občanského práva a zákona, sepsané učenici německými. Ba ani dobrého překladu občanského zákona jsme neměli, ježto jak úctyhodný jest překlad Joklíkův, nelze říci, že by byl dokonalý. Na stole soudcově, advokátově, notářově byla pouze vydání Manzova, komentáře Stubenrauchovy, systémy Krainzovy atd. Nebylo konečně divu za dob Rakouska. A byl-li stav takový v Čechách, nepoměrně horší byl na Slovensku. — Přišel převrat, a s ním stoupl význam československé samostatné práce tvůrčí. Právní vědě bylo dáno své pole činnosti. I obor práva občanského nebyl ušetřen změn a oprav. Vyvstal dokonce projekt nového unifikovaného zákona občanského, platného pro celé území republiky; zprvu byl úmysl neměnit příliš na dosavadním právu a texacii norem. Úmysl ten byl později změněn, soudě aspoň podle dosud vydaných elaborátů komise pro reformu občanského zákona. Vždy však práce postupuje tak pomalu, že nejsme příliš vzdáleni od dob předpřevratových. V zemích českých nemáme dosud autentického překladu občanského zákoníka, a zákonů příbuzných, a působí opravdu kuriosně, když soudce, jenž podle jazykového zákona nemá projednávatí německou žalobu, jenž vrací německou přílohu spisů, nebo ji dává si úředně do státní řeči přeložiti tlumočnickem, soudí, to jest hledá právo, podle zákonníka německého, z jehož textu rozsudky odůvodňuje! Zmatek se může zvětšiti i tím, když soudce ani německy neumí, a v českých krajích ani německy uměti nemusí. Podle čeho ten soudí? Podle německého zákona? Vždyť pro něj jest nesrozumitelný. Podle českého soukromého překladu? Kdo ručí za to, že překlad ten vystihuje ducha a tendenci německého zákonodárce?

Avšak to jest kapitola sama pro sebe.

Systém občanského zákona doznal od převratu změny, takže i bývalé rakouské a uherské soustavné jeho výklady a komentáře zastaraly. Ovšem zpracovati systém jest těžší než pouhý oficiální přehled zákona. A jestliže přes to bylo u nás vydáno zpracování práva občanského, to proto, že bylo ho nutně potřebí. Pro obor rakouského práva vydal je sen. prof. Dr. Mayer-Harting, profesor německé university v Praze. Dílo to částečně zpracované přeložil do češtiny Dr. Dominik, profesor brněnské fakulty právnické. Obsahuje celý systém práva občanského, stručně, avšak vyčerpávajícím způsobem podaný.

Poměry na Slovensku jsou o to komplikovanější, že uherské soukromé právo není pojato do jednotného občanského zákonníka, nýbrž